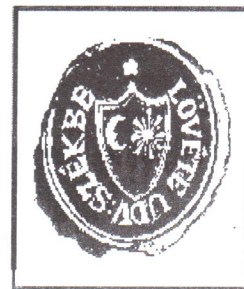

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

IV. évfolyam, 2. szám, 2002. február. Ára szabadeladásban: 3500 lej, megrendelőknek 3300 lej

Közbirtokossági tájékoztató

A Lovéte Közbirtokosság 2002. febr. 16-án tartotta közgyűlését az utóbbi időben felmerülő kérdések megvitatására. Mivel az alapszabály által követelt több mint 50%-os jelenlét nem valósult meg (ez kb. 850 közbirtokossági tagot jelentett volna), a gyűlés nem vált határozatképesé, és a 7. napon annak újabb összehívására került sor hasonló napirendi pontokkal. Szintén az alapszabály értelmében a másodszorra összehívott gyűlés a megjelent tagok létszámától függetlenül határozatképes. Így az alábbiakban ismertetett minden döntés II. 22-én született.

A napirendi pontok tehát a következők voltak: szerződés kötés az erdőszettel; faosztás a tagok részére; a 828-as szám alatti ingatlan helyzete; tisztújítás.

Az erdőszettel kötendő szerződéssel kapcsolatban a tagság Bakó Katalin meghívottól is kapott felvilágosítást, aki a Homoród Erdészeti Hivatal főmérnöke. Bakó Katalin szerint az erdők visszaszolgáltatásának folyamata, módosításaival együtt, utolsó fázisához ért. A tulajdonba helyezés egyik feltétele azonban az, hogy a közbirtokosságnak legyen érvényes szerződése egy erdőszeti hivattal. A visszaszolgáltatás után ugyanis ez a biztosíték arra, hogy az erdőgazdálkodás erdőszeti szabályok szerint, intézményesített formában történik.

(folytatás a 3. oldalon)

Hol a mi igazságunk?

Szülőfalunkban dolgozunk sok éve, nagy szeretettel neveljük az okos, szép lovétei gyermekeket. Sok szép élményt éltünk át együtt, szülők és gyermekek. Mi, óvónők számíthattunk a szülők segítségére, úgyszólván konfliktusmentes volt a kapcsolatunk. Nem is bennünk csalódtunk, hanem a helyi vezetésben. Legtöbb látogatás akkor volt, amikor választásokra készültünk, akkor volt fontos az intézmény állapota. Ahogy kitekintgetünk a nagyvilágba, azt is látjuk, hogy ez nem mindenhol van így. Lényeges segítséget - ami például játékkészletünket illeti - az azóta Amerikából hazatelepedett, lovétei származású Demeter Árpádtól, a Caritas-tól és egyes személyektől kaptunk. Köszönet nekik!

Egyszer végül nekünk is el kell mondanunk, hogy a jelenlegi helyzet sem rózsás, és generációk nőttek fel ilyen körülmények között, holott tudott dolog, hogy az első hét (7) év meghatározó egész további életünkben. Az óvodában történt változások nagy része András József, a volt iskolaigazgató tevékenysége idején valósult meg (kerítés, fásszín stb.).

Petzinger Klára tanfelügyelő úgy is úgy értékelte, hogy otthonossá tudtuk tenni ezt a szép, régi épületet.

(folytatás a 4. oldalon)

Értesítés a cimboraságok felé

A legelők és erdők közbirtokossági tulajdonba való visszakerülése - amint az várható volt - egyre összetettebb feladatok elé állítja a közbirtokosság tagságát és annak vezetőségét. Így például az ésszerű gazdálkodás során keletkező haszonból fedeznie kell azokat a költségeket, amelyeket a javak magukban hordoznak (beerdősödött területek őrzése, szakvélemény stb.).

Az idejű legeltetési időnnel kapcsolatos tennivalók megvitatásakor azonban kiderült, hogy nem mindig az ésszerűség az irányadó elv.

(folytatás a 3. oldalon)

Rendszeres lakossági szemétszállítás

Településünk rendszeres lakossági szemétszállítás lesz 2002-ben a következő program szerint:

március 2. - szombat	augusztus 3. - szombat
április 6. - szombat	szepetember 5. - csütörtök
május 4. - szombat	október 5. - szombat
június 1. - szombat	november 2. - szombat
július 6. - szombat	december 7. - szombat

Arra kérjük lakótársainkat, hogy a háztartásukban termelt, eldobásra szánt szemetet gyűjtsék össze, mert az önkormányzat elszállítja.

Program és a megállóhelyeket feltüntető részletes térkép az üzletekben található szórólapon.

EGYHÁZKÖZSÉGÜNKÉRT

Köztudott, hogy egyházközségünket bizonyos mértékű nehézségek érintették a közelmúltban, és mondhatjuk bátran, hogy az azelőtti időszakban is. Szó szerint közöljük azt a levelet, amelyet nemrégiben Ft. Dr. Jakubinyi György érsek úrnak eljuttattunk kifejezve őszinte támogatásunkat egyházközségünkkel és Lajos atyával szemben.

"DAJK

Ft. Dr. Jakubinyi György
érsek úrnak

Tudomásunk szerint egy magát "Betlehemes"-nek nevező csoport levelet juttatott el a Ft. Érsek úrnak, amelyben súlyos vádakkal illeti községünk papját, Lajos atyát. Támadják papunk különböző, a hagyományápolással és a vallással kapcsolatos tevékenységeit, megkérdőjelezzik egyházközségünk igaz úton való haladását. Ez a levél megítélésünk szerint Lajos atya lejáratási kampányának egy része, melyet hosszú ideje folytatnak az aláírás kezdeményezői. Sajnos részükről az ilyen fajta megnyilvánulások nem új keletűek, ehhez hasonló rágalmozásokkal illették Lajos atya elődjét is.

Függetlenül attól, hogy a levél tartalma csak egy szűk csoport véleménye, melyet még a "betlemesek" közül sem mind írtak alá, mindannyiunkra rossz fényt vet.

Azt a papot, aki mindent megtesz azért, hogy használjuk népviseletünket, őrizzük hagyományainkat, aki a gyerekeket zsenge kortól bevonja az egyházi életbe és szertartásba (pl. egy misén több mint 15 gyerek ministrál), aki lelkes támogatója a közügyeknek, aki mindenekelőtt egyházközségünk lelki gondozását és vallásos nevelését tartja szem előtt (szent misén való részvétel, gyónás szorgalmazása stb.), mi jogon merik rágalmozni olyan személyek, akiknek egyéni céljaik fontosabbak egyházközségünk érdekeinél?

Abból a meggyőződésből, hogy az ilyen rosszindulatú megnyilvánulások mérgezik községünk mind vallási, mind világi életét, elítéljük az ehhez hasonló alaptalan és közösségromboló támadásokat. Ez az ál-

láspon nemcsak a levél aláíróinak, hanem a falu jóhiszemű lakóinak is a véleménye.

Jelen levelünkkel, községünk iránti felelősségtudattól indítva, határozottan kiállunk községünk papja mellett.

Lövéte, 2002. febr. 20.

Lövéte község Polgármesteri Hivatala
és Helyi Tanácsa
Balázs István polgármester

Székely Mózses Ált. Iskola
Molnár Júlia

Lövéte Közbirtokosság elnöke
Pál Csaba

Községi RMDSZ elnöke
Sorbán József

Lövétei Ifjak Egyesülete
Lázár László

Kákvirág Egyesület
Lázár Zoltán

Az Isten felé vezető egyetlen út az igaz út, mely őseink örökségeként maradt ránk, és mi ezt adjuk tovább a fiatal generációknak - mi ennek kell hívei legyünk!

Olvasók, figyelem!!

Ismételten felhívjuk a Községi Könyvtár olvasóinak figyelmét, hogy február 1-től változott az intézmény nyitvatartási ideje. Ilyenformán hétfőn, kedden és csütörtökön déli 12 órától délután 4-ig, míg szerdán és pénteken délután 4-től este 8 óráig tart a látogatási idő.

Községi Könyvtár

Közbirtokossági tájékoztató

(folytatás az első oldalról)

Amint kiderült, szerződéskötés esetén a Lövete Köz- birtokosság számára számításba jöhet a Homoród Erdé- szeti Hivatal, a szentegyházi Gál Zakariás magánerdé- szete, valamint az alszíki medencében egy közbirtokos- csoportosulás által létrehozott magánerdészet. A szerző- dés szövege is nagy fontosságot kap, hisz ettől függ, hogy tényleges tulajdonosai vagyunk-e erdeinknek. Ezért döntés született arról, hogy a szerződés tartalmát a közgyűlés hagyja jóvá. A vezetőtanács felhatalmazást kapott a tagság nevében történő szerződéskötésre.

A témához kevésbé kapcsolódó, de sokakat érdeklő kérdés, hogy lehet-e erdőlő nap a szombat. Bakó Katalin kifejtette, hogy a kedd és péntek mint erdőlő nap orszá- gosan bevett szokás, de kérésre valószínű lehet ezen vál- toztatni.

A 2002-es évre a kormány által megszabott kitermel- hető fatömeg 1 m³/ha, ami a Lövete Közbirtokosság esetében közel 2500 m³ fa kitermelését teszi lehetővé. Ha ebből a közbirtokosság 1000 m³- t fővágásként érté- kesít, akkor fedezni tudja a szerződésekben kötelezően felvállalásra kerülő adminisztrációs költségeket. A fenn- maradó 1500 m³, amely gyéritésből és egészségügyi vá- gásból származna, jutalékként a tagságot illeti. A köz- gyűlés határozata értelmében ebből azok részesülnek, akik kifizették a 20.000 lejes hozzájárulást a közbirto- kosság forgótőkéjéhez.

A Helyi Tanács határozata alapján a 828-as szám alatti ingatlan emelete is (közismert nevén "Nyírfabár") a közbirtokosság igazgatása alá került. Ide kellene be- rendeznie székhelyét, és az elképzelések szerint ez adna otthont a Községi Könyvtárnak Erre azonban nem került sor, mivel a jelenlegi bérlő perben áll a Helyi Tanáccsal, és még nincs végleges bírői döntés. Mivel a per időigé- nyes folyamat, a vezetőtanács megpróbált egyezségre jutni a bérlővel oly értelemben, hogy kárpótlást fizet a bérlőnek azokért a meg nem térült(?) befektetéseiért, amelyeket a közbirtokosság is használni fog, ha ezáltal eléri az emelet kiürítését. Ám a közgyűlés szavazattöb- bséggel elutasította, hogy bármilyen jellegű kárpótlásban részesítse a bérlőt, így a székhely kérdése továbbra is nyitott marad.

A közgyűlés akarata érvényesült akkor is, amikor si- került meggyőznie a vezetőtanács 2 tagját a lemondásuk visszavonásáról. Egyfelől azzal érvelt, hogy nem szabad túl nagy fontosságot tulajdonítani a rosszhiszeműen gyanúsítgatónak, de állításait a közgyűlés előtt nem vállaló személyek véleményének, másfelől a szerződéskötés és tulajdonba helyezés időszerűsége nem enged meg egy teljes vezetőségváltást, hisz üres az alelnöki tisztség, a jegyző és erdőgazda pedig frissen választott.

Értesítés a cimboraságok felé

(folytatás az első oldalról)

Amint egy, a legeltetés területén jelentősnek számító bevétel megszerzése egyik cimboraság felosztását ered- ményezte, a közbirtokosság vezetőtanácsa ellen egy to- vábbgyűrűző, rosszindulatú szóbeszéd kapott lábra. Ezt aláírásgyűjtés követte, melynek tárgya egy többször megszavazott határozat visszavonása. A tisztánlátás ér- dekében az alábbiakat közöljük a felosztásban érintett cimboraság tagjaival:

Folyó év január 31-én este 7 órára a legeltetés megbe- szélésére a Polgármesteri Hivatal képviselői, a legelőbi- zottság, a közbirtokosság választmánya és vezetősége és a cimborabírók (akik személyes meghívót kaptak) közös gyűlésre ültek össze. Ezen a gyűlésen nem jelentek meg Pál Lajos és Ladó László cimborabírók. Hosszas vita után a jelenlévők megállapodtak az alábbiakban:

A karulyosi legelőt Ladó Imre (Bokor) lövétei lakos- nak 15 millió lejért bérbe adják. A bérbeadásra azért van lehetőség, mert a jelenlegi juhlétszám nem indokolja a három legelőtest fenntartását.

Mivel az Önök cimborabírói a meghívás ellenére sem jelentek meg, a jelenlévők úgy döntöttek, hogy február 4-én újra meghívják az Önök képviselőit, hogy ismertes- sük velük is a fenti döntést. A február 4-i gyűlésen, me- lyen végül megjelentek az önök cimborabírói, nevezete- sen Pál Lajos és Ladó László, hosszas vita után - mely nem volt mentes a sértegetésektől sem - belátták, hogy a közös érdek fontosabb a személyes érdekeknél. A továb- bi személyeskedések elkerüléséért a megállapodásokról titkos szavazás döntött. A jelenlévők, az Önök képvise- lőit is beleértve megértették és elfogadták, hogy mind- annyiuk részére kötelezőnek tekintik a titkos szavazás eredményét. A titkos szavazás eredményeként az Önök cimboraságának a Ladó László által képviselt része a Gábos László (Veress) képviselte cimborasághoz csatla- kozik, ahol András Béla (Dombi) a megfogadott juhász, míg a Pál Lajos által képviselt rész az Egyed János képvise- lte cimborasághoz csatlakozik, ahol Máthé Csaba a megfogadott juhász.

A szavazás és a megegyezés a helyi rendőrség egy képviselőjének jelenlétében történt.

Egy vicc

Az újoncok bevonulnak, és az őrmester így szól:

- Jelentkezzen, akinek nagy a bakancsa!
- Jelentem őrmester úr, nekem nagy.
- Akkor menjen a raktárba és cseréltesse ki!
- Őrmester úr, én inkább nem cseréltetném ki.
- Miért nem?

Hol a mi igazságunk?

(folytatása az első oldalról)

Mi óvónők téglá szerepét játsszuk, hogy ahol üre-
des van, oda jó egy óvónő is, amikor nincs más, s csak
akkor? Ez sokévi tapasztalatunk, de most azért jutott
(jutottak) eszünkbe, mert jön a népszámlálás. Jóhisze-
műen feliratkoztunk mi is: András Magdolna és Tókos
Juliánna "óvónők". Talán nem voltunk elég kompeten-
sek, a magyarázat szerint, ezért "rezerva"-ként írtak fel
a listára. Az a probléma, hogy ingázók vagyunk. Nagy-
jából ismerjük a helyzetet, mégis magyarázatot kérünk!
A múlt rendszerben, ha kértünk valamit, az volt a baj,
hogy Lövétén lakunk, lövéteiek vagyunk. Később ingá-
zókként is ott voltunk, ahol kellett, és most éppen az in-
gázás a baj. Reménykedve néztünk a 89-es változások
elébe, hátha ezután nem így lesz. Amíg a "nemzet nap-
számosaiként" ott voltunk a vártán, addig a 89 utáni vá-
lasztásokra már megint csak válogatott személyekre
volt szükség, mint most a népszámláláskor is így lesz
(nem ingázunk elég messzire vagy nem lakunk távolab-
bi helységben?). Az érintettek tudják, hogy mire cél-
zunk. Magyarázatot várunk, mert amíg ezt nem kapjuk
meg, kénytelenek leszünk valami ismeretségi szálakra
gondolni. Azon is elgondolkodtunk, hogy egy óvónő-
nek miért kell állandóan magyaráznia a bizonyítványát
hol itt, hol ott? Nem vagyunk kompetensek? Nem hisz-
szük! Tessék utánanézni!

Az ilyenszerű csalódások nem törnek le, továbbra is
megpróbálunk tenni a sajátos egyre fogyatkozó lövétei
gyerekekért. Ők megérdemlik. Azt reméljük, hogy egy-
szer kievickélünk a balkanizmusból, továbblépünk Eu-
rópa felé. Akkor talán megértjük, hogy az az igazi de-
mokratikus magatartás, miszerint az én szabadságom
(ez esetben cselekvőképességem) addig tart, amíg a má-
sét nem sérti.

Nagyon szeretnénk hinni a nagy meseíró szavainak:
"mert egyszer talán úgy is lesz, hogy minden a helyére
kerül."

Köszönjük figyelmüket.
Tókos Juliánna
András Magdolna
Ladó Herta,
aki egyetért a leírtakkal

Gazdák közgyűlése

Február 14-én, csütörtökön este 7 órai kezdettel tar-
totta a Lövétei Szarvasmarhatartók Egyesülete az évi
rendes közgyűlését. Az összejövetel a Lövétei Népház-
ban volt megtartva, melyre minden eddigi tag hivatalos
volt. Továbbá elég nagy számban jelentek meg olyan ér-
deklődők, akik ez alkalommal szándékoztak belépni az

egyesületbe.

A megnyitó után Balázs Ferenc, az egyesület elnöke
beszámolt az utolsó közgyűlés óta kifejtett tevékenység-
ről. Ennek a tevékenységnek a legkiemelkedőbb mozza-
nata talán a baróti Tyrom tejfelvásárló és az egyesület
között megkötött együttműködési szerződés. Továbbá
jelentős még az a kérdőíves felmérés is, amellyel az
egyesület a saját termelési képességét próbálja felmérni,
amely a további tevékenységekhez elengedhetetlenül
szükséges.

Lázár László, a Felsőhomoródmente Kistérség mene-
dzsere beszámolt az idej előrelátható állami mezőgazda-
sági támogatásokról. Amint a beszámolójából kiderült, a
román állam a támogatásokat üzemnagysághoz fogja
kötni. Mivel nálunk nagy gazdaságok nincsenek, ezért a
támogatások elnyerésének egyik módja az egyesülete-
ken keresztül vezet. Pál Csaba, a Lövétei Közbirtokosság
elnöke még elmondta, hogy úgy a közbirtokosság, mint a
Szarvasmarhatartó Egyesület megtette a szükséges lépé-
seket ahhoz, hogy az úgynevezett "gazdalajstromra" fel-
kerüljön, és ezáltal jogosult legyen a támogatásokra.

Egy másik napirendi pont volt a második Tyrom tej-
csarnok helyének a megvitatása, ugyanis a baróti felvá-
sárló tavasztól még tervez egy második begyűjtő pontot
nyitani. Mivelhogy csak egy ilyen pont lesz létesítve,
ezért itt helyben kell eldönteni, hogy az Újnegyedben
vagy Pósfaluban legyen az. A beszélgetésből kiderült,
hogy háborúra nincs ok Újnegyed és Pósfalu között, mi-
vel egy kis megértéssel és melléállással lehet megoldást
kapni erre a problémára, és a fő cél az, hogy az egész fa-
luban meg legyen oldva a tejfelvásárló kérdése.

A lövétei állatvásárok újraindításáról beszélt Lázár
Zoltán alpolgármester. Az egybegyűltek egyöntetűen el-
fogadták a javaslatot, miszerint ezen vásárok időpontjai
április 13. és október 13. legyenek. Továbbá megbeszél-
ték a legsürgősebb tennivalókat, és azok elvégzésére ön-
kéntesek is jelentkeztek.

Az idej tagsági díjakról úgy döntött a közgyűlés,
hogy aki március 15-ig kifizeti, annak 75.000 lejt kell fi-
zetnie, aki március 15. utánra hanyagolja, az már
100.000 lejjel tartozik az egyesületnek. Ez a döntés azért
volt szükségszerű, mert csak így lehet különbséget tenni
azon lelkiismeretes tagok között, akik kezdettől fogva
rendszeresen fizetik a tagsági díjat és azok között, akik
esetleg csak a támogatás elérése végett lépnének be az
egyesületbe.

Hátramaradt még a Vidéki Gazda újság megrendelése
és a tagsági díjak befizetése. Ott helyben 28 személy újí-
totta meg előfizetését és 27-en fizették ki a tagsági díja-
kat.

A Lövétei Szarvasmarhatartók Egyesülete ezennel
felkéri tagjait, hogy a hatékonyabb együttműködés érde-
kében észrevételeikkel, ötleteikkel keressék fel az egye-
sület vezetőségi tagjait.

Sorbán József

DOKUMENTUM

72/ 1868 D. sz.

Oláhfalvi járási Dullótól.

A

Lövétei előljárásának.

Panasz merülvén fel előttem az iránt, hogy Lövéte községben a tánczok alkalmával gyakori verekedések és más kihágások történnek, ez okon az eddigi modon tartását a táncznak telyesen betiltom, és megrendelem, hogy az előljáróság szoros felelete terhe alatt- csak azon esetbe engedje meg a táncz tartását, ha két vagy több ifju, kiket arra alkalmasnak és képeseknek lát, jóállást vállalnak minden történhető kihágásokért; és ezen kívül az előljáróság két tagját megfogadják a rendre felügyeletre.- Lövétén Febr. 7én 1868

Ferenczi László
Dulló.

Jegyzőkönyv.

Mely felvétellett az 1868 ik évi febr. 9 én, a nemes megye tanodájában, farsangi ugy más időbenni tánczvizalom rendszabályai és a közrend fenntartása tárgyában.

I.ör, Minden tízbeli legénység köteles maguk közül, a tánczvizalombanni csendesség fenntartására, két becsületes legényt megválasztani; kik az Oláhfalvi járás Tekintetes Dullói hivatalnak edei Februar 7 én 72 szám alatt kibocsátott rendelete nyomán a tánczvizalom időszerinti megtartását, a községi előljáróság és a Főtisztelendő ur egyetértésökkel megtarthassák; s ugy minden kihágásokról s csendfelbontásokról mind a tánczvizalomban mind pedig az utzákon felelősséget vállaljanak, s a hibázokat esküjök szerint igazságoson a helység előljáróinak bejelentsék.

Ezek szerint a felszegi legénység egyenlő akarattal felügyelőjöknek vagyis legénybírájoknak megválaszták Bencze Józsefet és György Lőr. Jánost. Hasonlóképpen a középszegi legénység is a fenn irtak szerint megválaszták felügyelőjöknek Tőcze Mihály Pált és György Lőrinczet, ugyan az alszegi legénység is megválaszták felügyelőjöknek Ladó Pált és Mihály Jánost.

Ezen fenn írt hat egyénből álló törvényesen megállított felügyelőjöknek kötelesek a többi legénység legnagyobb és legkisebbjei engedelmességni. Ha valamely legény a felügyelőjöknek nem engedelmességnék; köteles a felügyelő töstént az illető helyre bejelenteni, hogy előljáróságunk is a bűntevőt büntetése kiállítására a fenn idézett rendelet értelmében az illető helyre küld-

hesse meg.

Ha pedig a felügyelők közül is valamelyik szán- szándékosan a legkisebb kisebb kihágásba esnék; az első 1 frt o. ért. a második 2 frt a harmadik 3 frt, és így tovább minddig egy forinttal fennebb büntet- tetik. Ha pedig ezzelsem elégednék meg, a harma- dik hibáján tul hivatalából példásan elutasittatik, s azonnal átadatik az illető Dulló urnak testi büntetése kiszolgáltatására.

Kötelesek a felügyelő legények a három tánczból a falusbírónak, Hushagyóvasárnap templomozás után 3 frt 60 xrt o. ért. befizetni.

A tánczvizalmak megtartása pedig farsangi na- pokba hetenkint hétfőn és szerdán engedtetik meg.

A farsang utolsó napjaiban pedig hushagyó va- sárnap két templomozás után megkezdődik és eltart egész kedden esti tizenkét oráig. Ezen időn tul pe- dig, ha valamelyik legénység tánczolna, köteles azon legénység felügyelője, a megye pénztárába 12 o. ért. frtot fizetni.

Minthogy pedig többszöri tapasztalás után tudtá- ra esett előljáróságunknak, hogy a muzsikus bére felszedése alkalmával, a legénység között kihágá- sok, verekedések és káromkodások történtek; mire nézett az alábbi határozat hozatott u. m.

A farsangi napokban, mielőtt a tánczvizalom megkezdődnék, köteles minden legény a rea kisza- bott muzsikus bért megfizetni előre a felügyelőjök- nek.

Hasonlókép a farsang utolsó napjaiban is, min- den legény és leány köteles a felügyelőjének a rea kiszabott muzsikus bért, hushagyó kedden reggel, a tánczvizalom megkezdése előtt befizetni.

Ezen fenn irtak pontos telyesítésére a felügyelők, a legénység jelenlétében esküjüket le is tették.

Ezennel a jegyzőkönyv helybe hagyatott és alá- íratott a fenn írt időben helyen és napon

Balázs József
falusbíró
Mihály János
főmegyebíró

Bencze József
Lőrincz János
Mihály Pál
György Lőrincz
Ladó Pál
Mihály János
legény bírák

Betű szerinti forrásközlés: Mihály János.

Diákéveimből

-a Székelyudvarhelyi Baróti Szabó Dávid Római Katolikus Főgimnáziumban-

Maholnap 60 éve (1942. szeptember 15.), hogy édesapám kíséretében beléptem a fent említett híres gimnázium Szent Imre Fiúnevelő Intézete (internátusa) kapuján, majd egy nap múlva a gimnázium épületébe. Ez az időpont nagy mértékben meghatározta a további életem alakulását. Ez az év nemcsak az én életemben volt nagyon fontos dátum, hanem a gimnázium, és kis túlzással mondhatnám, az egész székelység életében, hiszen ebben az évben ünnepelte az iskola 350 éves fennállását. Még most is fülemben cseng az ünnepség alkalmával írt "Jubileumi óda" egy szakasza, amit Pap Jánossy Ferenc tanár úr írt erre az alkalomra:

"Álljon még hosszú, hosszú századokra
Órbástyaként e tisztes iskola!
A szent magyar lét élő csipkebokra
Tüzeben meg ne rokkanjon soha!
Nevelj embert, százat, ezret, ..."

Vagy a Rómából ez alkalomra írt és küldött Mihály László üzenet az "Alma Maternek" című verséből, a következő pár sor:

"Te székely védőfal, római bástya
a Hargitánál: nincs részünkre hely
másutt - innen mondom az Urbs szívéből! -
s magyart magyarnak tovább is nevelj!"

E fennkölt hangulat hatása alatt is határoztam el magamban, hogy bármi is történjen, tanulni fogok, és nem hozok szégyent sem szüleimre, sem falumra. Úgy gondolom, ez részben sikerült is.

Amikor a gimnáziumba (internátusba) kerültem, már volt ott két lövétei diák: Lázár László és Orbán János (Pataki), akik később orvosprofesszorok lettek. Velem egy időben lettek a gimnázium diákjai Tókos Dénes, Máté Géza és Márton Lajos. Tókos Dénes agrármérnök lett, Márton Lajos már az első évben, Máté Géza az első osztály után kimaradt. A kimaradás okára nem emlékszem. Ezekon a diákokon kívül ebben az időben más gyermek nem tanult a gimnáziumban Lövéteiről. Sajnos, hogy egy olyan nagy községből, mint Lövéte, csak ilyen kevés gyermek tanult tovább. Ennek oka egyrészt a szegénység (anyagi lehetőség hiánya, ami sajnos ma is létezik), másrészt a faluban uralkodó egészségtelen hangulat volt, ami szerint "minek urat nevelni, úgy is van elég a nyakunkon?". Pedig nem urak neveléséről volt (és van) szó, hanem értelmiségiek neveléséről.

Vajon az-e az úr, aki 18 évet tanult, és minden erejével szolgálta/szolgálja népét (tanár, pap, mérnök, orvos stb.) és "nyomor"-fizetésből (nyugdíjból) kénytelen tengődni, vagy aki magát munkásnak tartotta (tartja), elvtárs (képviselő, szenátor) megszólításra hallgatott (hallgat) és nyári szabadságpénzként többet kap, mint egy ér-

telmiségi (nyugdíjas) egész évi jövedelme? Hála Istennek a fent említett hangulat kezdett eltűnni a falumban, és mind több és több tehetséges gyermek végezte felsőfokú tanulmányokat.

Én két évi késéssel kerültem a gimnáziumba, mivel az elemi iskola negyedik osztályának a befejezésekor (ekkor kellett volna gimnáziumba mennem) szüleimnek nem volt anyagi lehetősége, hogy a tandíjat és az internátusi költségeket fizesse. Így csak a hatodik osztály végeztével jutottam a gimnázium első osztályába. Ez úgy sikerült, hogy az áldott emlékü akkori lövétei plébános, Márton Antal segítette szüleimet egy olyan alapítvány felkutatásában és egy támogatás megszerzésében, amelyet édesanyámnak egy felmenő ágon ötödigleni rokona (kanonok) létesített "Miklós Alapítvány" címen. Ez nem fedezte a teljes költséget, de a tanulmányi eredményeim alapján a gimnáziumból kapott más juttatások sokat enyhítettek a szüleim anyagi megterhelésén.

Dr. Balázs Márton
(folytatás a következő számunkban)

Helytörténeti kirándulás

Vezető tanár: Mihály János

Útvonal: Lövéte, Szentegyháza, Csíkszereda, Csíksomlyó, Csíkdelne.

Február 9-én reggel 8 órakor indultunk el a II. helytörténeti kirándulásra. Először Csíkszeredában a Mikó várat, a Csíki Székely Múzeum épületét látogattuk meg. Itt megismerhettük, hogy a régi Csík hogyan nyomtatta könyveit a XVII. században. A könyvek, amelyeket láttunk, bőrrel voltak bevonva, és a bőr csodálatosan meg volt munkálva különféle díszítésekkel. Itt különböző tárgyakat láthattunk még a Csíki-medence múltjából, az őskortól kezdve a XX. századig, és érdekes kézimunkákat, amelyeket a csíki asszonyok készítettek.

Azután elmentünk a híres csíksomlyói Mária-szoborhoz. Igen szép és ritka élmény. A templom ablakai más-más szenteket ábrázolnak, nagyon színesek és szépek. A szobornál sokan imádkoznak nap mint nap Mária segítségét kérve. A szobor mellett márványtáblák láthatók. Nekünk a tanár úr azt mondta, hogy azok csináltatták, akik meggyógyultak. Köztük található egy lövétei tábla is, amin ez a felirat olvasható: "Köszönettel Máriának. Lövéte."

Amikor megnéztük Csíksomlyót, visszasétáltunk Szeredába, és itt addig sétáltunk, míg a busz értünk jött. A szentegyházi templomot útba ejtve, azt is megnéztük.

Így zártuk a II. helytörténeti kirándulást.

Fazakas Imre VI. A

Pedagógiai lexikon

- folytatás -

Beteg gyermek

A betegség a szervezet védekezési folyamata a kórokozóval szemben. A beteg gyermek gyógyítást, különleges gondozást igényel. A gyógyítás kizárólag az orvos feladata. A szülőknek az a dolga, hogy az orvost a gyermek állapotáról a valóságnak megfelelően tájékoztassák, az utasításokat maradéktalanul betartsák. Az ápolás mellett igen nagy jelentőségű a nevelési feladatok megoldása. A beteg gyermek jó hangulatának biztosítása, az adott lehetőségek közötti tevékenység megválasztása nemcsak pedagógiai szempontból fontos, hanem a gyógyulás szemszögéből is. Amennyiben lehetséges, a beteg ne szakadjon ki egészen a gyermekközösségből (fertőző betegségek esetén szigorúan el kell különíteni). A betegség nem érdem, ezért semmi okunk, hogy ajándékokkal halmozzuk el. A fokozott figyelem azonban szükséges.

Gyakori hiba, hogy nem fordítunk elég gondot a teljes felépülés folyamatára, ezért következmény lehet a visszsaesés. Az is külön figyelmet igényel, hogy a gyermek zavartalanul tudjon újra beilleszkedni az óvodai vagy iskolai közösségbe, s fontos a lemaradt tanulmányi feladatok pótlása is.

Bevizelés

A kisgyermekkoron (hároméves koron) túl elhúzódó ismétlődő éjszakai bevizelés sok gyermek és szülő életét keseríti meg. A szülők hol öröklött bajnak, hol rosszaságnak, hol betegségnek tekintik, pedig az ilyen téves nézetek nem kis mértékben akadályozzák ezen tipikusan gyermekkori tünetnek a helyes kezelését. A bevizelő gyermekeknél sok esetben a tisztaságra szoktatás nem járt eredménnyel, s bevizelők maradnak 12-14 éves korukig. Ezek többnyire olyan gyermekek, akiket túl korán - egyéves kor körül - igyekeztek szobatisztaságra szoktatni, s mivel az idegrendszer e korban még nem eléggé érett arra, hogy a vizeletürítést szabályozza, a sikertelenség láttán a szülők szidással, büntetéssel, veréssel kísérleteztek. A kisgyermek az erőszakos eszközökre daccal reagált, s helytelen hólyagbeidegződése állandósult.

Gyakori az is, hogy a már tisztaságra szokott gyermek újra ágyba-vizelő lesz, valamilyen aktuális kudarc, félelem, lelki sérülés következtében (pl. kistestvér születik, a gyermek féltékeny lesz az újszülöttre, és öntudatlanul azt szeretné elérni, hogy a szülők vele is foglalkozzanak). Szorongást válthat ki a gyermek érzelmi elhagyatottsága, a túl szigorú nevelés, az ingerült, feszült családi légkör, a széthullott otthon, a szülők válása, az egyik szülő halála, az iskolai kudarcok, s így ezek következménye lehet a bevizelés. Gyógyítani csak úgy lehet, ha törekszünk a

gyermek egyéniségének, élményeinek mélyebb megismerésére, ha átlátjuk vívódásait, konfliktusait.

A szorongó, érzelmileg elhanyagolt gyermekkel többet kell foglalkozni, kell éreztetni vele, hogy biztos helye van a családban, senki sem szoríthatja ki (testvére sem) a szülők szeretetéből. A gyermeket bátorítani kell, hogy saját maga is aktívan küzdjön e rossz szokás ellen. Semmi esetre sem szabad szidni, gúnyolni, büntetni vagy megszegényíteni.

A hosszú időn át beidegződött helytelen szokás átállítását természetesen nem egyszerű feladat még orvosi vagy gyermekpszichológusi segítséggel sem.

Bizalom

A kisgyermeknek a szülő iránti feltétlen bizalma természetes adottság. A kisgyermek csodálja és tiszteli szüleit, akik hatalmasak, "mindent tudnak", mindig megvédik és segítik. A bizalom és a csodálat jele, hogy a kisgyermek utánozza a szülők beszédét, járását, játékaiban eljátssza apja és anyja cselekedeteit, munkáját.

A kisgyermekkorban kialakult ösztönös, töretlen bizalom a családi nevelés "aranyalapja". Ha mi, szülők iskolás vagy serdülő gyermekünkkel nem bírunk, akkor lehetséges, hogy ezt az aranyalapot játszottuk el. Legtöbbször alig észrevehető kis következtelenségek, igazságtalanságok, emberi gyengeségek rombolták le a gyermeki bizalmat, és ezáltal a szülői tekintélyt is. A gyermek ugyanis már egészen fiatal korában reagál a következtelen, ellentmondásos nevelésre.

Az is megtörténik, hogy a szülők által jelentéktelennek tartott kis esemény egyik napról a másikra súlyosan megzavarja a gyermek lelki világát, megtöri a hitét a szülőkben, és ennek következményeképpen az eddig jó magatartású gyermek nehezen kezelhetővé, dacossá, zárkózottá válik. Ilyen keserű élménye lehet a gyermeknek a csalódás, hogy apja vagy anyja nem mondott igazat.

Ha a sikeresen nevelő családok példáját vizsgáljuk, láthatjuk, hogy ott nemcsak a gyermekek bizalma töretlen a szülőkben, hanem a szülők is őszintén bíznak a gyermekeikben.

Különösen serdülőkorban van elsőrendű szerepe a kölcsönös bizalomnak. Ha a szülő megértéssel és türelemmel fogadja a serdülőkor átmeneti nehézségeit, nem élezi ki az összeütközéseket, és bízik a hangoskodó, szemtelen viselkedés mögött érlelődő emberben, akkor a lázongó serdülő előtt is megőrzi a kölcsönös bizalmon alapuló igazi tekintélyt és nem siklik ki kezéből gyermeke irányítása.

András Magdolna óvónő

Kis Jézus élete

Názáretben kis ház
Oly tündöklő tiszta,
A lenyugvó nap
Tekint rája vissza.

Előtte a kertben
Szűz Mária munkál,
Szendébb az ott nyíló
Ékes liliomnál.

Leteszi a kannát
És az útra tekint,
Néz sokáig, aztán;
Öntözni kezd megint.

De kissé nyugtalan,
Sokszor tekint félre,
Hisz oly nehéz várni
Kedves gyermekére.

Íme az út felől
Jön Jézuska mostan,
Befordul az ajtón
Fáradtan, porosan.

Eléje örömmel
Siet édesanyja,
Hol jártál oly soká?
Tőle tudakolja.

Elvittem a köntöst
Kis Jézuska így beszélt,
Melyet az özvegynek
Magad készítettél.

Hogy örült a szegény
Hogy köszönte sírva,
Nem csoda, hiszen már
A munkát sem bírja.

Visszafelé aztán
A réten átjöttem,
Szép ciprus virágot
Csokorba kötöttem.

Legyen tied íme
A berek virága,
Látod ezért késtem
Édesanyám drága.

Nem szól Szűz Mária
Könnyez örömeiben,
Boldogság lakik most
Anyai szívében.

Egyetlen magzatját
Keblére szorítja,
Kipirult orcáját
Száz csókkal borítja.

A vers szerzője ismeretlen. A néhai Molnár Lázár kántortanító tanította 1931-32-ben a II. és III. osztályosoknak. Emlékezetből szavalta el Ladó Ferenc-né Orbán Teréz 78 éves Karácsony előtt az alszegi szent család, imakilenceden résztvevő gyermekeknek.

Lejegyezte: Ladó Ferenc

Megfejtési szelvény

Név:.....

Házszám:.....

Megfejtések

határidő 2002. márc. 15.

- 1.....
2.....
3.....

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívunk minden 20 év
fölötti nőt a LIE által szervezett
műsoros nőnap ünnepségre
2002. március 9-én, szombaton.
Az ünnepség szentmisével kezdődik
du. fél 6-kor, majd a Kultúrotthonban
folytatódik.
A részvételi költség
60.000 lej személyenként.
Jelentkezni lehet 2002. március 5-ig a
következő személyeknél:

András Mónika (Újnegyed)

Trinfuly Leona (Alszeg)

Mag Ottilia (Központ)

András Szilvia (Pósfalu)

Sorbán József (Könyvtár)

Aki tud, az nyerhet!

Januári kérdéseinkre a helyes válaszok:

1. A jégföldek az Északi- és a Déli-sarkvidéken találhatók.
2. A dolgozó hangya 3-6 évig, míg a királynő 15-18 évig él.
3. A legidősebb fa a szálkás fenyő, mely az észak-amerikai erdőkben él. Vannak 4600 éves példányai is.

Könyvjutalmat nyertek: Egyed Ibolya V. B és Lázár Zoltán VII. A

Februári kérdéseink:

1. Milyen vastag a Földet körülvevő atmoszféra?
2. Hányszorosát képes ugrani saját testhosszának a béka?
3. Mekkora nőhet egy kékbálna?

A helyes válaszok a Községi Könyvtár lexikonjaiból iskinézhetők.

A kitöltött szelvényt Mihály János tanár úrnak kell odaadni.

Kiadja a Lövetei Ifjak Egyesülete
Nyomta a ROTAPRINT nyomda

A szerkesztőség nem minden
esetben ért egyet a cikkek tar-
talmával!

Felelős szerkesztő: Sorbán József
Munkatársak: András Mónika, András
Zsolt, Lázár László, Mihály János